

Warszawa, 14 grudnia 2022 r.

Znak sprawy: GP.AMU.4100.8.2022 r.

Szanowni Państwo

Akademia Młodych Uczonych Polskiej Akademii Nauk (AMU PAN) w ostatnim czasie przygląda się uważnie różnym aspektom związanym z równością płci w polskich instytucjach zajmujących się badaniami i innowacjami, w tym problemowi tzw. ukrytych uprzedzeń, prowadzących do dysproporcji pomiędzy kobietami i mężczyznami w różnych zawodach oraz obszarach badawczych.

Z uwagą przeanalizowaliśmy raport Narodowego Centrum Nauki (NCN) przedstawiający analizę statystyczną uwzględniającą rozkład płci wnioskodawców i laureatów konkursów NCN oraz w Zespołach Ekspertów i Radzie NCN w latach 2010-2021 [1]. Zapoznaliśmy się także z raportami opublikowanymi przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej [2] oraz Fundację L'Oreal [3]. Analizujemy również Plany Równości Płci przygotowywane w ostatnim czasie przez polskie instytucje naukowo-badawcze pod kątem postawionych tam diagnoz oraz planów na wyrównywanie dysproporcji między przedstawicielami obu płci na poszczególnych szczeblach kariery naukowej, stanowiskach i w gremiach naukowych. Zaznaczmy, że nie we wszystkich obszarach nauki to kobiety stanowią płć niedoreprezentowaną. Obserwujemy także coraz częściej, że pewne aspekty łączenia życia zawodowego z prywatnym oraz idące za nimi decyzje, wpływające na dalszy rozwój kariery zawodowej (np. opieka nad dzieckiem lub innymi osobami zależnymi, urlop tacierzyński, rezygnacja z długoterminowych wyjazdów, sprawowanie funkcji kierowniczych), dotyczą również mężczyzn. Z wszystkich tych dokumentów wynika jasno, że wciąż zrobiono zbyt mało, aby przeciwdziałać dysproporcjom w rozkładzie płci w polskiej nauce i zbyt mały nacisk położony jest na poprawę komfortu pracy młodych rodziców (nadal głównie kobiet, ale coraz częściej także mężczyzn) i osób opiekujących się osobami zależnymi, co przekłada się jednoznacznie na ich odpływ ze świata nauki.

Już od jakiegoś czasu AMU PAN stara się walczyć z ukrytymi uprzedzeniami i stereotypami pokazując uczennicom i studentkom, że praca naukowa nie powinna oznaczać rezygnacji z założenia rodziny i posiadania dzieci. Stąd nasze wcześniejsze inicjatywy takie jak **Zostań Badaczką** [4] czy apele w sprawie finansowania świadczeń zdrowotnych doktorantów w szkołach doktorskich [5].

Widząc jak ważną kwestią w nauce, zarówno dla kobiet i mężczyzn, jest walka z ukrytymi uprzedzeniami i zakorzenionymi stereotypami oraz łączenie życia zawodowego z prywatnym, zamierzamy przygotować długofalowy program pod hasłem: **Doskonałość Naukowa nie ma Płci**.

Program ten będzie miał na celu w swej początkowej fazie (1) zwrócenie uwagi środowiska naukowego, w szczególności kierujących jednostkami naukowo-badawczymi, Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz innych instytucji finansujących badania w Polsce na istniejące dysproporcje między kobietami i mężczyznami oraz próbę wypracowania metod, które pozwolą te dysproporcje zmniejszać. Długofalowo, będziemy chcieli (2) naświetlić problem ukrytych uprzedzeń i zakorzenionych stereotypów trafiając do szerszego grona odbiorców i odbiorczyń, w tym do nauczycieli, nauczycielek, uczniów oraz uczennic szkół podstawowych i średnich oraz studentów i studentek. Będziemy chcieli pokazać, że sukces w nauce, bez względu na dyscyplinę naukową, nie powinien zależeć od płci, wieku, rasy czy orientacji seksualnej. W trakcie trwania naszego programu będziemy analizować także (3) jak zmienia się postrzeganie problemu dyskryminacji ze względu na płć wśród naukowców i naukowczyń na różnych szczeblach kariery naukowej. Całą akcję planujemy wzmocnić poprzez (4) kampanię społeczną/medialną skierowaną do szerokiego grona odbiorców.

10 lutego 2023 r. AMU PAN wraz z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Narodowym Centrum Nauki planuje zorganizować konferencję inauguracyjną program **Doskonałość naukowa nie ma Płci**. Konferencja *Doskonałość naukowa nie ma Płci* będzie miała na celu podsumowanie danych dotyczących dysproporcji kobiet i mężczyzn w polskiej nauce, zebranych dotychczas przez polskie instytucje. Celem konferencji będzie także rozpoczęcie dialogu pomiędzy jednostkami naukowo-badawczymi oraz wypracowanie realnych działań służących wyrównywaniu szans i przeciwdziałaniu odplywowi znakomitych naukowców lub naukowczyń z różnych obszarów badawczych. Konferencja ta będzie skierowana do władz jednostek naukowo-badawczych, przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki, instytucji finansujących naukę w Polsce oraz organizacji zajmujących się promowaniem nauki i badań naukowych w Polsce.

Swój udział w naszej inicjatywie zadeklarowało już Narodowe Centrum Nauki, które podczas konferencji przedstawi wyniki swoich analiz, oraz przedstawiciele Belgijskiej Akademii Młodych Uczonych, którzy z wielkim sukcesem przeprowadzili podobny program równościowy [6]. **Patronat honorowy nad konferencją objęły już Polska Akademia Nauk i Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu. Współdziałal zadeklarowało Biuro Promocji Nauki POLSCA PAN w Brukseli, Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, Fundacja L'Oréal, Fundacja Perspektywy Women in Tech.** Jak przedstawiliśmy powyżej, program jest bardzo ambitny, a jego powodzenie zależy w największym stopniu od zaangażowania szeregu partnerów i zasobów, bez których jego pełna realizacja nie będzie możliwa.

Chcielibyśmy zatem gorąco **zaprosić Państwa do oficjalnego wsparcia naszej inicjatywy i także do wzięcia aktywnego udziału w tej konferencji.**

Jeżeli problem ten jest Państwu bliski i zdecydują się Państwo na współpracę lub chcieliby Państwo porozmawiać nieco bliżej o szczegółach, to prosimy o kontakt na adres e-mail: amu@pan.pl lub bezpośrednio do ewa.gast@pan.pl

Jednocześnie będziemy wdzięczni za **wskazanie kontaktu do osoby, która będzie brała udział w Konferencji *Doskonałość naukowa nie ma Płci* w terminie do 13 stycznia 2023 r.**

Z wyrazami szacunku

Marta Gmurek

Zastępczyni Przewodniczącego AMU
i Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego

Jacek Kolanowski

Przewodniczący AMU

[1] *Rozkład płci wnioskodawców i laureatów konkursów NCN, Zespołów Ekspertów oraz Rady NCN w latach 2010-2021*, <https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/2022-04/plan-rownosci-plci-ncn-zal2-statystyki.pdf>

[2] *Monitoring karier zawodowych beneficjentów FNP*, luty 2018: <https://www.fnp.org.pl/assets/monitoring-karier.pdf>, luty 2020 (druga fala): <https://www.fnp.org.pl/assets/monitoring-karier-całość.pdf>

[3] Raporty Fundacji L'Oréal z lat 2015-2020: <https://lorealdlakobietnauki.pl/dla-mediow/>

[4] Program AMU *Zostań Badaczką*: <https://amu.pan.pl/badaczka/>

[5] *Link do opinii ws sytuacji doktorantów*: <https://amu.pan.pl/amu-proponuje-zmiany-dotyczace-zasad-i-warunkow-zatrudnienia-doktorantow/>

[6] *Link do programu równościowego Belgijskiej Akademii Młodych Uczonych*: <https://wetenschapismvx.be/implicit-gender/implicit-bias/>
